RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: 0000570594
Onderwerp: Vaststellen Participatieverordening Dijk en Waard 2023
Datum raadsvergadering: 8 november 2023

Agendapunt

Portefeuillehouder: R. Schoemaker
Programma begroting: Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Publiekssamenvatting

Gemeenten zijn verplicht om regels vast te stellen over op welke wijze inwoners en andere belanghebbenden bij de voorbereiding van beleid worden betrokken (inspraak). De huidige inspraakverordeningen moeten in het kader van de harmonisatieopgave samengaan in één verordening voor Dijk en Waard. De raad besluit de Participatieverordening Dijk en Waard 2023 vast te stellen, zodat inspraak ook na 2023 geborgd is. In deze verordening staan naast regels voor participatie bij de voorbereiding van beleid ook regels voor participatie over de uitvoering en evaluatie van beleid. Ook wordt in de verordening de bevoegdheid neergelegd bij het college om nadere regels vast te stellen voor participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten in het kader van de Omgevingswet.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. De Participatieverordening Dijk en Waard 2023 vast te stellen.
2. De Inspraakverordening, vastgesteld op 26 oktober 2004 door de gemeente Heerhugowaard, per 1 januari 2024 in te trekken.
3. De Inspraakverordening Langedijk 2009, vastgesteld op 3 maart 2009 door de gemeente Langedijk, per 1 januari 2024 in te trekken.

Inleiding

Door de gemeentelijke fusie moeten de huidige regels over de wijze waarop inwoners en andere belanghebbenden bij de voorbereiding van beleid worden betrokken (inspraak) van de voormalige gemeenten Langedijk en Heerhugowaard worden geharmoniseerd. Dit moet voor 1 januari 2024, anders komen de huidige regels van rechtswege te vervallen. Met de voorgestelde harmonisatie zijn de regels eenduidig voor de gehele gemeente.

In het coalitieakkoord ‘Thuis in Dijk en Waard’ wordt het contact en de samenwerking met de samenleving als een belangrijk speerpunt gezien. Het is van belang onze inwoners en andere belanghebbenden de gelegenheid te geven mee te doen in het beleidsproces. Dit kan op meerdere manieren dan alleen inspraak bij de voorbereiding van beleid. Het rijk heeft een wetsvoorstel in voorbereiding om inspraak uit te breiden naar uitvoering en evaluatie van beleid. Verder zal op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking treden, waarin specifieke regels staan voor participatie voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Om te voldoen aan onze wettelijke verplichting en vooruitlopend op toekomstige ontwikkelingen over participatie, wordt voorgesteld om een participatieverordening vast te stellen.

Beoogd effect

Het beoogd effect is tweeledig. Enerzijds het harmoniseren van de huidige regels voor inspraak met als resultaat eenduidige regels voor de hele gemeente. Anderzijds is een uitbreiding van participatiemogelijkheden bij de uitvoering en evaluatie van beleid beoogd, met als doel de samenwerking met de samenleving te versterken en meer draagvlak en acceptatie voor overheidsbesluiten te creëren.

Kader

- Artikel 150 Gemeentewet
- Ontwerpwetsvoorstel Wet versterking participatie op decentraal niveau.
- Omgevingswet (en uitvoerende regelingen), voor zover het regels betreft met betrekking tot participatie en overleg met derden.

Motivering per besluitpunt

1. Vaststellen van de Participatieverordening Dijk en Waard 2023

   a. Er wordt voldaan aan een wettelijke plicht
   Op grond van de Gemeentewet (artikel 150) zijn gemeenten verplicht om een verordening vast te stellen waarin regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken (inspraak). De huidige inspraakverordeningen van de voormalige gemeenten Langedijk en Heerhugowaard komen per 1 januari 2024 van rechtswege te vervallen. Met het vaststellen van de Participatieverordening blijft de gemeente voldoen aan deze wettelijke plicht.

   b. De mogelijkheden voor inwoners om invloed uit te oefenen over beleid wordt uitgebreid
   Nu gelden er alleen regels voor de gemeente over het betrekken van inwoners en belanghebbenden bij de voorbereiding van een beleidsvoornemen. Dit wordt uitgebreid naar uitvoering en evaluatie van gemeentelijk beleid. Het uitgangspunt is dat participatie wordt toegepast wanneer het te verwachten is dat er inwoners of andere belanghebbenden zijn die in aanzienlijke mate geraakt worden door het betreffende beleid of besluit, ofwel te verwachten is dat inwoners of andere belanghebbenden over relevante ervaringskennis of inzichten beschikken die bruikbaar zijn bij de ontwikkeling van het beleid of besluit.

   c. De Participatieverordening biedt maatwerk voor participatie
   De hoofdregel bij inspraak is dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht wordt toegepast, te weten de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Het is ook mogelijk een andere procedure van toepassing te verklaren. In sommige gevallen kan het namelijk wenselijk zijn om de participatie op andere wijze te organiseren dan via het mondeling of schriftelijk naar voren brengen van zienswijzen of om te werken met andere termijnen. Het uitgangspunt van de Participatieverordening is dat bij de start van elke participatieprocedure wordt vastgesteld op welke manier participatie wordt toegepast. Op deze manier kan er maatwerk worden toegepast.

   d. *De participatieregels uit de Omgevingswet zijn nader uitgewerkt*
   De gemeenteraad kan categorieën van initiatieven aanwijzen waarin participatie verplicht is. Het gaat dan om omgevingswet-activiteiten die niet mogelijk zijn volgens het omgevingsplan: de zogenoemde buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Een dergelijk aanwijzingsbesluit wordt met een separaat voorstel aan de raad voorgelegd. In de participatieverordening is vastgelegd dat een aanvrager in die aangewezen gevallen moet aantonen dat hij aan

participatie heeft gedaan. Als hij dit niet doet, kan de aanvraag buiten behandeling worden gelaten. Ook geeft de participatieverordening de bevoegdheid aan het college om nadere regels te stellen waarin staat hoe een initiatiefnemer de verplichte participatie moet vormgeven.

2. en 3. Intrekken huidige inspraakverordeningen
Wanneer de Participatieverordening wordt vastgesteld, zijn de oude inspraakverordeningen overbodig. Voor de overzichtelijkheid wordt voorgesteld deze verordeningen in te trekken en niet te wachten tot 1 januari 2024 waarop deze verordeningen (gelet op de fusie) van rechtswege komen te vervallen.

Kanttekeningen en risico's
Er zijn geen kanttekeningen en risico's.

Alternatieven
De raad kan er ook voor kiezen om alleen te voldoen aan haar wettelijke plicht door alleen regels vast te stellen voor inspraak. Dit alternatief wordt niet geadviseerd, omdat de gemeente participatie hoog in het vaandel heeft staan. De samenwerking met de samenleving wordt als een belangrijk speerpunt gezien. Door een participatieplicht vast te leggen, worden inwoners actief betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

Samenwerking en participatie
Er heeft geen externe samenwerking of participatie plaatsgevonden over de participatieverordening, omdat het kaderstellende regels bevat. Op basis van deze verordening kan voor specifieke beleidsvoornemens en buitenplanse omgevingsplanactiviteiten maatwerk worden toegepast.

Heeft het voorstel financiële gevolgen?
Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen, omdat het grotendeels een harmonisatie is van bestaande regels. De aanvullende regels voor participatie kan binnen de bestaande capaciteit worden uitgevoerd. Voor specifieke projecten worden de kosten voor participatie in de raming meegenomen.

Communicatie
De Participatieverordening wordt na vaststelling door de gemeenteraad bekendgemaakt in het Gemeenteblad en integraal opgenomen op de regelingenbank van overheid.nl.

Uitvoering
De Participatieverordening treedt op 1 januari 2024 in werking en wordt iedere 4 jaar geëvalueerd.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit
1. Participatieverordening Dijk en Waard 2023
2. Inspraakverordening, vastgesteld op 26 oktober 2004 door de gemeente Heerhugowaard
3. Inspraakverordening Langedijk 2009, vastgesteld op 3 maart 2009 door de gemeente Langedijk

Bijlagen ter informatie
n.v.t.